

VAALIOHJESÄÄNTÖ

1 § Yleistä

Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan keskusvaalilautakunnan käytännön työskentelyssä sekä opiskelijakunnan edustajiston vaaleissa noudatetaan tätä ohjesääntöä. Tätä ohjesääntöä noudatetaan myös muissa opiskelijakunnan yleisissä vaaleissa. Muilta kuin tässä ohjesäännössä mainituilta osin noudatetaan opiskelijakuntaan sovellettavia lakeja sekä opiskelijakunnan sääntöjä.

2§ Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Vaaleissa on äänioikeus kaikilla opiskelijakunnan varsinaisilla jäsenillä, jotka ovat suorittaneet jäsenvelvoitteet (hakemus, maksu) viimeistään neljätoista (14) vrk ennen vaalipäivää. Keskusvaalilautakunta ilmoittaa tarkan päivämäärän ja kellonajan.

Jokaisella äänioikeutetulla on yksi (1) ääni. Ääntä voi käyttää vain henkilökohtaisesti. Äänestys on salainen ja se toimitetaan tarkoitukseen soveltuvalla tavalla.

Vaalikelpoisia ovat kaikki opiskelijakunnan varsinaiset jäsenet, jotka ovat suorittaneet jäsenvelvoitteet (hakemus, maksu) viimeistään kaksikymmentä (20) vrk ennen vaalipäivää. Keskusvaalilautakunta ilmoittaa tarkan päivämäärän ja kellonajan.

3§ Keskusvaalilautakunta

Vaalien järjestämisestä vastaa edustajiston kevätkokouksen asettama keskusvaalilautakunta.

Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja sekä vähintään neljä (4) ja enintään kahdeksan (8) muuta jäsentä. Lautakunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Keskusvaalilautakunnan jäsenten on oltava opiskelijakunnan varsinaisia jäseniä.

Keskusvaalilautakunnan kutsuu koolle sen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Keskusvaalilautakunnan kokous on päätösvaltainen, jos puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet lautakunnan jäsenistä on läsnä.

Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii opiskelijakunnan pääsihteerit tai tämän estyneenä ollessa muu keskusvaalilautakunnan nimeämä henkilö. Kaikista keskusvaalilautakunnan kokouksista tulee laatia pöytäkirja.

Mikäli keskusvaalilautakunta hajottaa itsensä tai keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja eroaa, edustajiston seuraava kokous asettaa uuden keskusvaalilautakunnan. Edustajiston kokous on pidettävä kolmen viikon kuluessa. Eroamisesta ja hajottamisesta on ilmoitettava edustajiston puheenjohtajalle välittömästi. Edustajiston puheenjohtajisto on tilapäisesti vastuussa vaalien järjestämisestä.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja vastaa kaikesta vaaleja ja vaalijärjestelyjä koskevasta tiedottamisesta.

Keskusvaalilautakunnan jäsenillä ja vaalitoimitsijoilla on ehdoton vaitiolovelvollisuus kaikkiin vaalijärjestelyihin liittyvissä asioissa.

Keskusvaalilautakunnan jäsenet eivät voi asettua ehdolle kyseessä olevissa vaaleissa.

4§ Vaalitoimitsijat

Keskusvaalilautakunta asettaa edustajistovaalin toimittamista varten tarpeelliseksi katsomansa määrän vaalitoimitsijoita tämän ohjesäännön mukaisesti.

Keskusvaalilautakunnalla on oikeus velvoittaa LAUREAMKOn paikallisyksikkö nimeämään vähintään kaksi (2) henkilöä toimimaan vaalitoimitsijoina.

5§ Edustajiston vaalien ajankohta

Edustajiston vaalit toimitetaan joka vuosi marraskuun 15. päivään mennessä.

Vaalit järjestetään keskusvaalilautakunnan päättämänä yhtenä Laurea-ammattikorkeakoulun työpäivänä kaikissa ammattikorkeakoulun toimipisteissä.

6§ Äänestyspaikat

Keskusvaalilautakunta päättää vaaleissa käytettävät äänestyspaikat siten, että jokaisessa Laurea-ammattikorkeakoulun toimipisteessä tai sen välittömässä läheisyydessä on oltava äänestysmahdollisuus.

Mikäli äänestys järjestetään sähköisesti vaalipäivänä, varataan jokaiseen yksikköön äänestystä varten tarvittava tietokone äänestäjien käyttöön. Vaalitoimitsijat opastavat tarvittaessa äänestysprosessissa.

7§ Vaalikuulutus

Keskusvaalilautakunnan tulee viimeistään neljäkymmentä (40) vuorokautta ennen vaalia antaa vaalikuulutus opiskelijakunnan tiedotuskanavien kautta.

Vaalikuulutuksessa on ilmoitettava

1. Mistä vaaleista tai jäsenäänestyksestä on kyse
2. montako edustajaa valitaan tai mistä asiasta tai asioista äänestetään
3. milloin ja miten vaalit tai jäsenäänestys järjestetään
4. milloin ja miten ennakoäänestys järjestetään, jos se järjestetään
5. äänestysaluejako sekä kunkin äänestysalueen äänestyspaikan sijainti
6. ketkä ovat vaalikelpoisia
7. missä vaaliasiakirjoja jaetaan
8. minne ja milloin vaaliasiakirjat on jätettävä
9. ketkä ovat vaaleissa tai jäsenäänestyksessä äänioikeutettuja
10. missä ja milloin vaaliluettelo pidetään nähtävänä
11. minne ja milloin vaaliluettelo koskevat oikaisuvaatimukset on jätettävä
12. mistä tämä vaalijärjestys ja muu vaaleja tai jäsenäänestystä varten tarpeellinen materiaali on saatavilla.

Ensimmäisessä momentissa mainittu aika, jolloin vaaliasiakirjat on jätettävä keskusvaalilautakunnalle, päättyy vähintään kaksikymmentä (20) vuorokautta ennen vaaleja. Ilmoittautumiset toimitetaan opiskelijakunnan keskustoimistolle.

8§ Edustajiston vaalien ehdokkaaksi ilmoittautuminen

Ehdokkaaksi ilmoittautuminen tapahtuu listana. Listalla voi olla enintään opiskelijakunnan sääntöjen mukainen määrä ehdokkaita. Listan ehdokkaiden on nimettävä listalle asiamies, joka voi olla myös listan ulkopuolinen henkilö. Ehdokas voi kuulua vain yhteen listaan kerrallaan.

Ilmoittautumisessa käytetään keskusvaalilautakunnan hyväksymää vaaliasiakirjaa. Vaaliasiakirjalla tulee ilmoittaa ehdokkaiden sukunimi, kaikki etunimet, syntymäaika, jäsennumero sekä suostumus ehdokkuuteen. Vaaliasiakirjaan ilmoitetaan myös listan nimi, joka julkaistaan vaali-ilmoituksissa.

Keskusvaalilautakunta hyväksyy ehdokasilmoittautumisen tarkistettuaan ehdokkaiden vaalikelpoisuuden. Keskusvaalilautakunta voi määrätä listan nimeämään itsensä uudelleen. Listan nimi ei saa loukata kenenkään henkilökohtaisia oikeuksia eikä olla kaupallinen tai muuten sopimaton.

9§ Ehdokkuusilmoitusten julkisuus

Keskusvaalilautakunta jakaa ilmoittautumisajan päätyttyä numerot listoille siten, että listojen järjestys arvotaan ja listojen sisällä numerot jaetaan siinä järjestyksessä kuin ne ehdokasilmoittautumisessa ovat olleet.

Jätetyt ehdokkuusilmoittautumiset ovat julkisia, kun listoille on jaettu numerot.

10§ Luettelo äänioikeutetuista

Luettelo äänioikeutetuista julkistetaan keskusvaalilautakunnan päättämällä tavalla ja päättämänä aikana.

Keskusvaalilautakunta laatii ja vahvistaa lopullisen luettelon äänioikeutetuista etukäteen ilmoitettuun ajankohtaan mennessä opiskelijakunnan keskustoimistolta jäsenyyttä hakeneiden ja jäsenmaksun todistettavasti suorittaneiden mukaan.

Lopullisen äänioikeutetuista laaditun luettelon vahvistamisen jälkeen jäsenyyttä hakenut henkilö ei voi käyttää äänioikeutta.

Keskusvaalilautakunnan on ilmoitettava milloin ja millä tavoin luetteloon kohdistuvat oikaisuvaatimukset tulee tehdä.

11§ Vaalien järjestämättä jättäminen ja täytevaali

Jos henkilövaaleissa on yhtä monta hyväksyttyä ehdokasta kuin täytettäviä paikkoja, valitaan ehdokkaat suoraan jäseniksi eikä vaaleja järjestetä.

Jos hyväksytyjä ehdokkaita on vähemmän kuin vaaleissa on täytettäviä paikkoja, valitaan ehdokkaat suoraan jäseniksi eikä vaaleja järjestetä. Varsinaisten vaalien jälkeen järjestetään tällöin täytevaalit vapaiden paikkojen täyttämiseksi.

Täytevaalien järjestämisestä päättää edustajisto ja sen toteuttamisesta vastaa keskusvaalilautakunta tämän ohjesäännön varsinaisia vaaleja koskevien määräysten mukaisesti.

12§ Äänestyslippu

Äänestysliput toimittaa keskusvaalilautakunta. Lipussa on oltava merkintä, josta ilmenee missä vaalissa lippua käytetään. Lisäksi lipussa on oltava tila ehdokkaan numeron merkitsemistä varten.

Käytössä olevien äänestyslippujen määrä on oltava tiedossa ennen vaalitulaisuuden alkua.

13§ Ennakkoäänestys

Mahdollinen ennakkoäänestys järjestetään keskusvaalilautakunnan päättämällä tavalla. Ennakkoäänestys tulee järjestää listojen julkaisemisen jälkeen siten, että ennakkoäänestyksen kesto on vähintään kolme (3) vuorokautta ja se päättyy viimeistään kaksi (2) vuorokautta ennen varsinaista vaalipäivää. Ennakkoäänestys järjestetään vain sähköisesti.

Keskusvaalilautakunta voi julkistaa äänestysprosentin ja äänestäneiden lukumäärän ennakkoäänestyksen jälkeen. Yksikkökohtaiset äänestysprosentit ja ennakkoäänestyksen tulos ovat kuitenkin salaisia, ja vain keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan ja -sihteerin käytössä vaalituloksen julkistamiseen saakka.

14§ Vaalitulaisuus

Vaalitulaisuus järjestetään keskusvaalilautakunnan tarkoitusta varten erikseen varaamassa tilassa. Tilassa tulee olla mahdollisuus äänestää siten, että vaalisalaisuus säilyy.

Vaalitulaisuuksissa on kussakin oltava vähintään kaksi (2) vaalitoimitsijaa läsnä koko tilaisuuden ajan.

Keskusvaalilautakunta toimittaa vaalitulaisuuteen asianmukaisen vaaliurnan ja vaalileimasimen. Urnan tulee olla tyhjä äänestyksen alkaessa.

Keskusvaalilautakunta toimittaa vaalitulaisuuteen luettelon äänioikeutetuista sekä luettelon hyväksytyistä ehdokkaista ja heidän ehdokasnumeroistaan. Vaalitoimitsijoiden tulee tehdä merkinnät äänioikeuden käyttämisestä viralliseen luetteloon äänioikeutetuista.

Vaalitoimitsijoiden on valvottava, että vaalitulassa tai sen välittömässä läheisyydessä ei harjoiteta ehdokkaiden mainontaa tai muuta vaalitulokseen vaikuttavaa toimintaa. Vaalitoimitsijat eivät saa vaalien aikana antaa sivullisille tietoja siitä, ketkä ovat käyttäneet äänioikeuttaan.

Vaalitulaisuudesta on laadittava pöytäkirja, johon merkitään vaalitoimituksen alkamis- ja päättymisaika, vaalitoimituksen kulku ja mahdolliset päätökset. Pöytäkirjan allekirjoittavat kaikki vaalitoimituksessa läsnä olleet vaalitoimitsijat. Pöytäkirja tulee vaalitoimituksen päättyessä luovuttaa keskusvaalilautakunnalle.

Vaalitoimitsijoiden on pyynnöstä annettava äänestäjille tietoja tästä vaaliohjesäännöstä, muista vaaleja koskevista opiskelijakunnan päätöksistä ja ohjeista.

15§ Äänestyksen toimittaminen

Äänioikeutetun, joka haluaa käyttää äänioikeuttaan, on ilmoitettava vaalilaisuudessa, pyydettyä äänestyslippu, merkittävä lippuun valitsemansa ehdokkaan ehdokasnumero, annettava lippu leimattavaksi ja toimitettava lippu vaaliurna. Tällöin katsotaan hänen käyttäneen äänioikeuttaan.

Äänestyslippuun tulee merkitä keskusvaalilautakunnan vahvistama ehdokasnumero.

Vaalitoimitsijat tekevät merkinnän äänioikeuden käyttämisestä luetteloon äänioikeutetuista. Merkintä tehdään, kun äänestäjälle luovutetaan äänestyslippu.

Äänestys on myös mahdollista toimittaa sähköisesti, mistä on määritelty tarkemmin 17§.

16§ Henkilöllisyyden toteaminen

Äänestäjän, joka haluaa käyttää äänioikeuttaan, on äänestyslipun saamista varten ilmoitettava vaalilautakunnalle äänestyspaikalla. Voidakseen käyttää äänioikeuttaan tulee äänestäjän nimen esiintyä vaaliluettelossa. Äänestäjän tulee todistaa henkilöllisyytensä opiskelijakunnan jäsenkortilla tai henkilöllisyystodistuksella. Äänestäjän on tarvittaessa todistettava henkilöllisyytensä opiskelijakortin lisäksi virallisella henkilöllisyystodistuksella. Kun äänestäjä on käyttänyt äänioikeutensa, tulee vaaliluetteloon hänen kohdalleen tehdä selkeä merkintä äänestämisestä.

Henkilö, joka haluaa käyttää äänioikeuttaan, mutta jonka nimi ei esiinny vaaliluettelossa, saa äänestää. Epäselvät tapaukset suljetaan kirjekuoreen ja keskusvaalilautakunta käsittelee ne äänestyksen jälkeen kokouksessaan.

17§ Sähköinen äänestys

Alla olevien vaatimusten täyttymistä arvioi keskusvaalilautakunta.

Vaalit voidaan toteuttaa kokonaan tai osittain sähköisenä keskusvaalilautakunnan päätöksellä. Keskusvaalilautakunta antaa vaalijulistuksen yhteydessä ohjeet sähköisten vaalien järjestelyistä sekä menettelytavoista poikkeustilanteissa.

Käytettävän vaalijärjestelmän tulee toteuttaa seuraavat ehdot:

1. äänestäjän äänestyslaitteen ja keskuskoneen välillä käytetään riittävää tietoturvaa
2. äänestäjän henkilöllisyys varmistuu ennen äänestämistä

3. äänestäjän henkilöllisyyttä ei pystytä jälkikäteen yhdistämään mihinkään tiettyyn annettuun ääneen
4. äänestäjä ei pysty äänestämään kuin yhden kerran sähköisesti tai vaaliurnalla.

Sähköistä järjestelmää tulee valvoa äänestyksen ollessa käynnissä. Tästä huolehtivat keskusvaalilautakunnan nimeämät henkilöt.

Muutoin sähköisissä vaaleissa noudatetaan soveltuvilta osin tätä vaaliohjesääntöä.

18§ Edustajiston jäsenten valinta

Edustajistoon valitaan opiskelijakunnan sääntöjen mukainen määrä jäseniä ehdokkaiden saamien vertailulukujen mukaisessa järjestyksessä.

Vertailuluku määräytyy siten, että kaikki listalle annetut äänet lasketaan yhteen, jonka jälkeen listan suurimman henkilökohtaisen äänimäärän saaneelle tulee vertailuluvuksi koko listan saama äänimäärä, toiseksi suurimman henkilökohtaisen äänimäärän saaneelle puolet ($\frac{1}{2}$) koko listan saamasta äänimäärästä, kolmanneksi suurimman henkilökohtaisen äänimäärän saaneelle kolmasosa ($\frac{1}{3}$) koko listan saamasta äänimäärästä ja niin edelleen. Saman vertailuluvun saaneiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Mikäli edustajiston jäsen eroaa, ei enää täytä opiskelijakunnan jäsenvaatimuksia, on estynyt toimimaan valitussa toimessa, täydennetään edustajistoa korkeimman vertailuluvun saaneella edustajiston ulkopuolelle jääneellä henkilöllä.

19§ Äänten hylkääminen

Annettu ääni hylätään, mikäli äänestyslipusta ei selkeästi ilmene mitä äänestäjä on tarkoittanut. Lipussa on kuitenkin oltava vaaleissa käytetty leima ja selkeästi ilmaistu äänestysnumero. Lipun hylkäämisestä päättää keskusvaalilautakunta.

20§ Äänten laskeminen ja tuloksen määrääminen

Kun vaalitoimitus on päättynyt, keskusvaalilautakunta toimittaa päätösvaltaisena ääntenlaskennan. Keskusvaalilautakunta voi nimetä tehtävään tarpeelliseksi katsomansa määrän avustajia.

Laskennan aluksi äänet otetaan urnasta ja lasketaan avaamattomina. Samoin lasketaan äänioikeuttaan käyttäneiden lukumäärä. Tietojen tulee täsmätä tilaisuudesta tehtyjen pöytäkirjojen kanssa.

Tämän jälkeen äänestysliput avataan, tarkastetaan ja lasketaan. Ne äänestysliput, joita ehdotetaan hylättäviksi, erotetaan eri ryhmäksi.

Välittömästi ääntenlaskennan jälkeen keskusvaalilautakunta määrää voimaan vaalin tuloksen ja tulos tiedotetaan jäsenistölle ainakin opiskelijakunnan kotisivujen kautta.

21§ Vaalivilppi

Vaalivilppiin syyllistyy henkilö, joka

1. ostaa tai myy ääniä
2. ottaa osaa vaaleihin toisen nimissä
3. äänestää useammassa kuin yhdessä paikassa tai muuten useamman kerran
4. estää toista äänestämästä
5. pakottaa toisen äänestämään
6. tuhoaa vaalien vaalimainoksia
7. tai muuhun vilpiksi katsottuun toimintaan.

Vaalivilppiin syyllistynyt henkilö menettää äänioikeuden ja mahdollisuuden asettua vaaleissa ehdokkaaksi yhdeksi (1) vuodeksi.

22§ Uusintavaalit

Vaalit tulee mitätöidä, mikäli demokratia ei ole toteutunut tai tätä ohjesääntöä ei ole noudatettu.

Mikäli vaalit täytyy uusida, käytetään samaa ehdokasasettelua ja samaa äänioikeutettujen rekisteriä kuin kumotuissa vaaleissa. Istuva toimielin jatkaa tehtävässään kunnes uusintavaalin tulos on sääntöjen mukaisesti vahvistettu. Uusintavaalit on järjestettävä mahdollisimman pian hylättyjen vaalien jälkeen.

23§ Valittaminen

Opiskelijakunnan jäsen voi valittaa vaalien kulusta, ehdokkaaksi tai äänioikeutetuksi hyväksymisestä sekä ääntenlaskusta seitsemän (7) vuorokauden kuluessa vaalien tuloksen julkistamisesta. Valitukset osoitetaan keskusvaalilautakunnalle ja ne on tehtävä kirjallisesti.

Vaaleissa käytetyt äänestysliput ja asiakirjat on säilytettävä lukitussa tilassa, kunnes valitusaika on kulunut umpeen ja mahdollisesti tehty valitus on ratkaistu. Vaaleissa käytettyjä äänestyslippuja ja asiakirjoja on säilytettävä kolme (3) kuukautta. Tämän jälkeen äänestysliput tuhotaan ja syntyneet asiakirjat liitetään opiskelijakunnan arkistoon.

24§ Ohjesäännön voimassaolo ja muuttaminen

Tämä ohjesääntö on hyväksytty Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan edustajiston kokouksessa 14.4.2010 ja se on voimassa toistaiseksi. Tämän ohjesäännön muuttamisesta päättää opiskelijakunnan edustajisto yksinkertaisella äänten enemmistöllä.